

Akupunktur Sonrasında Gelişen Nadir Bir Komplikasyon: Pnömotoraks

A Rare Complication After Acupuncture: Pneumothorax

Emre Özgen¹, Burcu Bozkaya Yücel², Murat Yücel³, Murat Güzel¹,

Kamil Emre Gürgün¹, Yusuf Yürümez³

¹ Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Acil Tıp Kliniği, Samsun, Türkiye

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Romatoloji Bilim Dalı, Samsun, Türkiye

³ Sakarya Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp Anabilim Dalı, Sakarya, Türkiye

Yazışma Adresi / Correspondence:

Murat Yücel

ORCID: 0000-0003-0220-9230

Sakarya Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp Anabilim Dalı

T: +90 505 875 96 66 E-mail: dryuc@yahoo.com

Geliş Tarihi / Received : 09.03.2019 Kabul Tarihi / Accepted : 29.03.2019

Öz

Akupunktur sağlık profesyonelleri tarafından özellikle kas iskelet sistemi ağrıları gibi durumlarda yaygın olarak kullanılan popüler alternatif bir tıp tekniğidir. Bu işlem esnasında hematoma, doku iritasyonu, bulantı, kusma ve artan ağrı gibi sıradan yan etkiler görülebildiği gibi pnömotoraks, hepatit B, hepatit C, sepsisemi ve omurilik hasarı gibi ciddi komplikasyonlar da bildirilmiştir. (*Geleneksel ve Tamamlayıcı Anadolu Tıbbi Dergisi* 2019, 1(1):1-4)

Anahtar
kelimeler

akupunktur, pnömotoraks, komplikasyon, acil

Abstract

Acupuncture is a popular alternative medical technique commonly used by health professionals, especially in cases of musculoskeletal pains. During this procedure, ordinary side effects such as hematoma, tissue irritation, nausea, vomiting and increased pain have been reported and serious complications such as pneumothorax, hepatitis B, hepatitis C, septicemia and spinal cord injury have been reported. (*Journal of Traditional and Complementary Anatolian Medicine* 2019, 9(1):1-4)

Key words

acupuncture, pneumothorax, complication, emergency

Giriş

Akupunktur Çin'de 5000 yıldan fazla süredir uygulanmakta olan popüler alternatif bir tıp tekniğidir. Esas olarak sinir sistemini uyararak etki eder ve bilinen etki şekilleri arasında lokal antidromik akson refleksi, segmental ve ekstra segmental nöromodülasyon ve diğer merkezi sinir sistemi etkileri bulunmaktadır. Akupunktur uygulamasının kabul edilmiş endikasyonları arasında miyofasiyal tetik nokta ağrıları başta olmak üzere kas iskelet sistemi ağrıları, ameliyat sonrası ağrı ve mide bulantısı gibi semptomlar yer almaktadır¹.

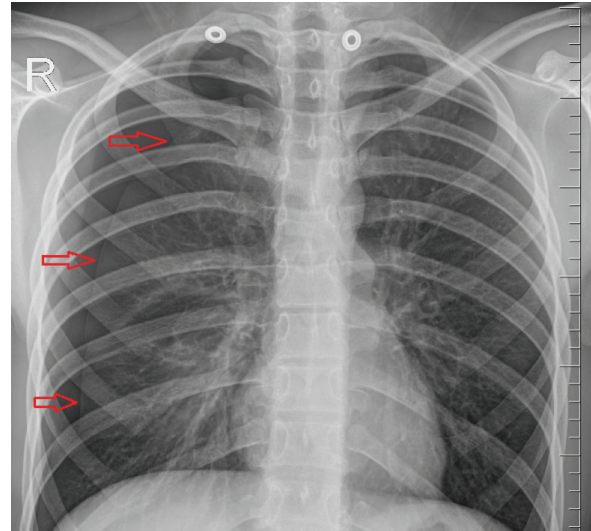
Akupunktur uygulaması bölgenin anatomik özellikleri ve endikasyona göre değişen uzunluktaki katı iğnelerin özel anatomik bölgelere yerleştirilmesi ile yapılmaktadır². Bu işlemler esnasında lokal deri irritasyonu, baş ağrısı, bulantı, kusma, baş dönmesi gibi genel yan etkilerin yanı sıra pnömotoraks, hepatit B, hepatit C, septisemi ve omurilik hasarı gibi ciddi advers olaylar göz ardı edilmemelidir³. Pnömotoraks gelişebilmesi için postmortem incelemelere göre akciğerlere ulaşmak için iğnenin 10-20 mm'den daha derine yerleştirilmesinin yeterli olduğu ortaya konmuştur⁴. Akupunktur ve kuru iğnelemeye bağlı pnömotoraksla ilişkili primer alanlar; üst trapezius, paraspinal, medial skapular ve subklavikular bölgelerdir⁵.

Bu yazıda akupunktur uygulamasına bağlı gelişen bir pnömotoraks olgusunun literatür eşliğinde tartışılması amaçlanmıştır.

OLGU SUNUMU

28 yaşında bayan hasta, göğüs ağrısı ve nefes darlığı şikayeti ile acil servisimize başvurdu. Tıbbi özgeçmişinde özellik yoktu. Bir gün önce sırt ve kol ağrıları nedeniyle sırt bölgesine akupunktur iğne tedavisi uygulandığı öğrenildi. Hastanın oskültasyonunda, sağ hemitoraksta sol tarafa göre solunum sesleri azalmış olarak duyuldu. Diğer sistem muayenelerinde özellik yoktu. İğne uygulama yerinde hematoma veya lokal bir patoloji görülmedi. Hastaya oksijen tedavisi başlandı. Laboratuvar değerlerinde tam kan sayı-

mında hemoglobin 8.7 g/dl, hematokrit %29.7, oksijen tedavisi altında arter kan gazında pH 7.47, pCO₂ 31 mmHg, pO₂ 124 mmHg, sO₂ 99.0 olarak tespit edildi. Hastanın vital bulguları; tansiyon arteriyel basıncı 110/75 mmHg, nabız sayısı 88/dk, oda havasında oksijen saturasyonu % 95 olup stabil idi. Hastanın PA akciğer grafisinde sağda yaklaşık %40 oranında pnömotoraks saptandı (Resim 1). Bunun üzerine hastaya sağ tüp torakostomi uygulanarak kapalı sualtı drenajı yapıldı. Hastaneye yatırılıp takip altına alınan hastanın dördüncü günde pnömotoraksı tamamen düzeldi, göğüs tüpü çıkarıldı. Vital bulguları stabil seyreden hasta yatışının beşinci günde önerilerle taburcu edildi.

Resim 1: Hastanın PA akciğer grafisinde pnömotoraks görüntüsü.

TARTIŞMA

Akupunktur ve kuru iğneleme kanıta dayalı bir tedavi tekniğidir. Yaygın olarak fizyoterapistler, algoloji uzmanları tarafından kabul görmekte ve kullanılmaktadır. Bu tedavi yaklaşımlarının yanı sıra kemoterapiye bağlı bulantı, kusma için akupunktur tedavi protokollerinin etkinliğini Ezzo JM ve arkadaşları yaptıkları çalışmada belirtmişlerdir⁶.

Pnömotoraks, akupunktur ve kuru iğnelemeden doğabilecek ciddi komplikasyonlar arasında birinci sırada yer almaktadır. Witt ve arkadaşlarının 229230 hasta ile pros-

pektif olarak yaptığı çalışmada sadece 2 hastada pnömotoraks gelişmiş, en sık görülen yan etkileri ise kanamalar ve hematomlar olarak belirtmişlerdir⁷. Juss ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada ise pnömotoraksın tek veya iki taraflı olabileceği ve nadir olarak ölümle sonuçlanabileceği ortaya koyulmuştur⁸. İğnelerin çok derinlemesine dikkatsizce yerleştirilmesi veya anatomik bilgi eksikliği nedeniyle yanlış açıyla yerleştirilmesine bağlı olarak ciddi komplikasyonlara yol açılabileceğini Demir ve arkadaşları çalışmalarında belirtmişlerdir⁹. Merchart ve arkadaşlarının 97733 hasta sayılı çalışmasında 6 ciddi yan etki görülmüş, bunlar; kronik depresyon tanılı 36 yaşında erkek hastanın akupunktur tedavisi sonrası hemen gelişen intihar isteği, 66 yaşında eski iskemik stroke hikayesi olan kadın hastada gelişen hipertansif kriz, 51 yaşında erkek hastada iğne sonrası gelişen hipotansiyona bağlı vazovagal senkop, 62 yaşında astım tanılı kadın hastanın akut astım atağı ve göğüs ağrısı yaşadığını, en son olarak da 43 ve 73 yaşlarında 2 kadın hastada iğne işlem sırasında pnömotoraks geliştiğini bildirmişlerdir¹⁰.

SONUÇ

Akupunktur güvenli bir uygulama olmasına rağmen akupunktura bağlı ciddi komplikasyonlar da görülebilmektedir. Özellikle torakal bölgeye uygulanan iğnelere bağlı olarak hayatı tehdit edici bir durum olan pnömotoraks gelişebileceği akılda tutulmalıdır. Akupunktur uygulayıcılarının bu işlemin uygulanması ve komplikasyonları hakkında yeterli tıbbi eğitim almış olması gerekmektedir. Yapılan işlemlerin doğru kişiler tarafından yürütülmesi akupunkturun güvenilirliğini ve etkinliğini arttıracaktır.

Kaynaklar

1. White A. Western medical acupuncture: a definition. *Acupuncture in medicine : journal of the British Medical Acupuncture Society.* 2009;27(1):33-35.
2. Grusche F, Egerton-Warburton D. Traumatic Pneumothorax Following Acupuncture: A Case Series. *Clin Pract Cases Emerg Med.* 2017;1(1):31-32.
3. Chung A, Bui L, Mills E. Adverse effects of acupuncture. Which are clinically significant? *Canadian family physician Medecin de famille canadien.* 2003;49:985-989.
4. Peuker ET, White A, Ernst E, Pera F, Filler TJ. Traumatic complications of acupuncture. Therapists need to know human anatomy. *Archives of family medicine.* 1999;8(6):553-558.
5. Uzar T, Turkmen I, Menekse EB, Dirican A, Ekaterina P, Ozkaya S. A case with iatrogenic pneumothorax due to deep dry needling. *Radiology case reports.* 2018;13(6):1246-1248.
6. Ezzo JM, Richardson MA, Vickers A, et al. Acupuncture-point stimulation for chemotherapy-induced nausea or vomiting. *The Cochrane database of systematic reviews.* 2006(2):Cd002285.
7. Witt CM, Pach D, Brinkhaus B, et al. Safety of acupuncture: results of a prospective observational study with 229,230 patients and introduction of a medical information and consent form. *Forsch Komplementmed.* 2009;16(2):91-97.
8. Juss JK, Speed CA, Warrington J, Mahadeva R. Acupuncture induced pneumothorax - a case report. *Acupuncture in medicine : journal of the British Medical Acupuncture Society.* 2008;26(3):193-196.
9. Demir M, Oruc M, Dalli A, Kaya H, Karadeniz G. A rare complication of acupuncture: pneumothorax. *Tüberk Toraks.* 2014;62(4):316-318.
10. Melchart D, Weidenhammer W, Streng A, et al. Prospective investigation of adverse effects of acupuncture in 97 733 patients. *Archives of internal medicine.* 2004;164(1):104-105.